

HOE ONDERSTEUN JE MEERTALIGE KINDEREN?

Vuistregels voor professionals

Steeds meer kinderen groeien op met meerdere talen. Dat is een kracht, maar vraagt soms ook om extra steun. Deze vuistregels zijn bedoeld voor professionals die werken met meertalige kinderen. Ze geven richting aan hoe Stichting PAS kijkt naar meertaligheid: met openheid, realisme en oog voor ieders rol. De vuistregels zijn gebaseerd op wetenschappelijke inzichten, praktijkervaring en de overtuiging dat elk kind recht heeft op stevige taalondersteuning – thuis én op school.

1. Praat veel, vroeg en in je beste taal (ook als dat niet het Nederlands is)

Taalstimulering begint thuis. Moedig ouders aan om veel met hun kind te praten in de taal die zij het best spreken. Leg uit dat het goed is zo vroeg mogelijk te beginnen met praten tegen een kind. Het is zelfs al nuttig tijdens de zwangerschap en voordat het kind terugpraat.

Ouders ondersteunen de taalontwikkeling van hun kind het krachtigst in hun meest vloeiende taal. Een stevige basis in de moedertaal versterkt de ontwikkeling van het Nederlands én de gehele ontwikkeling van het kind.

Laat ruimte voor verschillen: niet elke thuissituatie is hetzelfde.

2. Breng de talige situatie van elk gezin zorgvuldig in kaart

Voorkom standaard adviezen en ga in gesprek met ouders over welke talen zij spreken, gebruiken en waarderen. Vraag ook wat hun verwachtingen, wensen en zorgen zijn. Deze informatie is essentieel om ondersteuning te bieden die recht doet aan de unieke context van het gezin. Sluit aan bij de talen en de manieren waarop ouders thuis met hun kind communiceren en neem hun perspectief serieus. Professionals kunnen dit ondersteunen door actief te luisteren, open vragen te stellen en, indien nodig, gebruik te maken van een tolk of intermediair. Samen met de ouders brengen zij de talige omgeving in kaart en geven zij heldere uitleg over hoe meertalige ontwikkeling werkt. Zo helpen zij ouders om met vertrouwen hun eigen rol in de taalontwikkeling van hun kind vorm te geven.

3. Stimuleer taalplezier en verbinding als basis voor taalontwikkeling

Taal leer je in contact met anderen. Stimuleer communicatie die draait om plezier, nieuwsgierigheid en verbinding tussen kind en opvoeder. Taalplezier vergroot de motivatie om een taal te leren en versterkt het leerproces. Vertel dat taal meer is dan een vaardigheid: het is ook een middel om je uit te drukken, erbij te horen en samen de wereld te ontdekken.

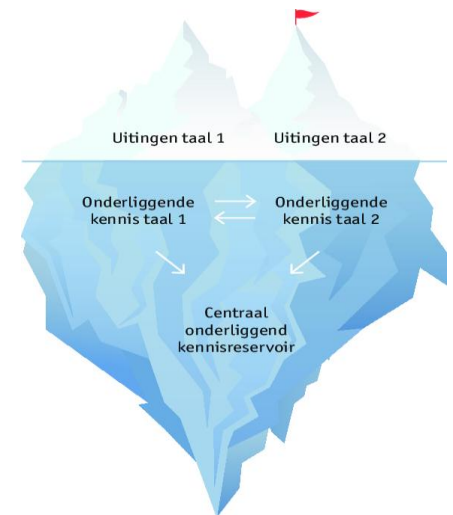
4. Zet meertaligheid actief in als leerbron

Benut de thuistalen van kinderen bewust in het onderwijs. Werkwijzen zoals *pre-teaching* in de moedertaal en *translanguaging* – waarbij kinderen hun verschillende talen naast elkaar mogen gebruiken – helpen om lesstof beter te begrijpen en taalinhoud dieper te verwerken. Door informatie eerst in de thuistaal aan te bieden, kunnen kinderen makkelijker verbanden

leggen en die kennis vervolgens toepassen in het Nederlands. Het Ijsbergmodel van Cummins laat zien dat kinderen onder de oppervlakte al veel kennis en vaardigheden hebben opgebouwd. Door daarbij aan te sluiten, benut je wat ze al kunnen. Dit vraagt om een open houding én een praktische aanpak op de werkvloer.

5. Investeer in een rijke en betekenisvolle Nederlandse taalomgeving

Kansengelijkheid begint bij toegang tot taal. Bied een rijke mix van formele en informele taalmomenten in het Nederlands aan. Denk aan veel spontane interactie, begeleide taalproductie (met veel herhaling), spel, routines en thematisch taalgebruik. Zorg dat kinderen niet alleen taal horen, maar ook actief de ruimte krijgen om zich verbaal te uiten. Vooral jonge kinderen en nieuwkomers profiteren hiervan. Stimuleer taalplezier, nieuwsgierigheid en zelfvertrouwen – dat zijn de dragers van taalontwikkeling.

6. Erken dat een nieuwe taal leren tijd kost

Het leren van een tweede taal is een proces van jaren.

Beheersing van een nieuwe taal vraagt doorgaans zeker vijf jaar. Pas verwachtingen aan en zie meertalige ontwikkeling als een traject waarin kinderen zich in meerdere talen tegelijk ontwikkelen – in hun eigen tempo en volgorde. Geef ruimte om te groeien. Blijf in gesprek met ouders en collega's over wat haalbaar is op korte en lange termijn. Benoem ook de inspanningen die kinderen (en ouders) leveren. Realistische verwachtingen helpen om motivatie en vertrouwen vast te houden bij alle betrokkenen.

Stichting PAS ontwikkelde een schema waarin de taalontwikkeling van meertalige kinderen op realistische wijze in kaart wordt gebracht. Bekijk het schema [hier](#).

7. Betrek ouders als volwaardige partners en geef waarde aan hun rol

Ouders zijn sleutelfiguren in de taalontwikkeling; daarom is het belangrijk om aan te sluiten bij wat zij weten en kunnen. Ondersteun hen met kennis en vertrouwen en geef heldere uitleg over taalontwikkeling en onderwijs, zonder hen te vragen hun moedertaal of identiteit los te laten. Een gelijkwaardige dialoog vraagt om een actieve luisterhouding, heldere communicatie en waar nodig de inzet van intermediairs en tolken. Geef ruimte aan verschillen in opvattingen over opvoeding en leren en werk vanuit gelijkwaardigheid en partnerschap. Laat zien dat zij ertoe doen, ook als ze het Nederlands nog niet (goed) beheersen.

Daarnaast is de voorbeeldfunctie van ouders essentieel: wanneer zij laten zien dat het leren van het Nederlands belangrijk is, stimuleert dit kinderen om gemotiveerd met taal aan de slag te gaan. Een open gesprek over de inspanningsverplichting van alle betrokkenen – ouders, professionals én kinderen – helpt om verwachtingen helder te maken.

Professionals kunnen dit bevorderen door regelmatig contactmomenten in te bouwen, samen doelen te stellen en ouders gericht te informeren over wat zij thuis kunnen doen, in hun eigen taal én in het Nederlands.

8. Verbind beleid, praktijk en onderzoek om te leren wat werkt

Gebruik monitoring, praktijkervaring en actuele wetenschappelijke inzichten om beter te begrijpen wat werkt. Deel kennis en verhalen binnen en buiten de organisatie, en stel je lerend op. Zo versterken beleid en uitvoering elkaar en verbeteren we de ondersteuning van meertalige kinderen continu.

Wil je meer weten?

Vraag gerust om advies bij een van onze experts. Stichting PAS biedt ook trainingen en begeleiding aan voor wie meer wil weten over het ondersteunen van meertalige kinderen.